

HOTĂRÂREA nr.41 din 26 septembrie 2019

privind contestarea neînregistrării candidaturii domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019

Publicată în Monitorul Oficial nr.788 din 27.09.2019

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochînțu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea contestației formulate de domnul Radu Moraru împotriva „deciziei tacite” a Biroului Electoral Central de respingere a candidaturii sale depuse cu nr.127/C/BEC/P/2019 din 22 septembrie 2019 la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.

2. Contestația a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 25 septembrie 2019 și formează obiectul Dosarului nr.2500F/2019, la care au fost atașate următoarele documente (copie semnată pentru conformitate cu originalul): propunere de candidatură pentru alegerea Președintelui României din anul 2019 depusă la Biroul Electoral Central; cartea de identitate; declarația de acceptare a candidaturii, declarația de avere, de interese și pe propria răspundere. De asemenea, sunt prezentate: lista susținătorilor cuprinzând o semnătură, Decizia Biroului Electoral Central nr.7/D din 9 septembrie 2019 privind documentele pe care trebuie să le depună partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minoritățile naționale, alianțele electorale și candidații independenți, în vederea admiterii candidaturilor la alegerile pentru Președintele României din anul 2019; excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.27 alin.(2) lit.c) și alin.(3), (3)¹ și (7) din Legea nr.370/2004.

3. De asemenea, la dosarul cauzei a fost atașată, în copie, Adresa Biroului Electoral Central nr.127/C/BEC/P/2019 din 25 septembrie 2019 prin care i s-a comunicat domnului Radu Moraru faptul că nu se poate da curs cererii sale, întrucât depunerea și, respectiv, înregistrarea la Biroul Electoral Central a candidaturilor pentru alegerile pentru Președintele României din anul 2019 se efectuează numai cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea nr.370/2004, condiții pe care nu le îndeplinește, întrucât nu a depus documentele necesare însoțite de lista cu semnăturile a cel puțin 200.000 de susținători.

4. În temeiul dispozițiilor art.52 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale art.68 alin.(1) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, contestațiile se soluționează fără înștiințarea părților, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, pe baza sesizării și a celorlalte documente aflate la dosar.

5. Domnul Radu Moraru contestă, în principal, faptul că Biroul Electoral Central nu a emis o decizie de respingere a candidaturii sale care a fost înregistrată cu nr.127/C/BEC/P/2019 din 22 septembrie 2019.

6. În acest sens, arată că documentația aferentă propunerii de candidatură la alegerile pentru Președintele României din anul 2019 a fost înregistrată formal. Or, potrivit art.29 din Legea nr.370/2004, Biroul Electoral Central avea obligația „înregistrării” (în sens formal, fizic) a propunerii sale de candidatură, iar, în situația în care și numai după analiza/judecarea acestei propuneri ar fi constat că nu întrunește

anumite condiții de fond sau de formă, putea să adopte o decizie de respingere a candidaturii pentru alegerile pentru Președintele României din anul 2019. Astfel, dacă după o judecare/analiză a acestor aspecte s-ar fi constatat că propunerea întrunește toate condițiile legale (constituționale), atunci ar fi pronunțat o decizie de „înregistrare”, în sensul juridic-logic al admiterii propunerii de candidatură, și înscrierea candidaturii la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.

7. Competența pronunțării asupra unei propuneri de candidatură la alegerile pentru Președintele României din anul 2019, indiferent cine și cum a formulat-o, aparține Biroul Electoral Central.

8. În continuare, menționând prevederile legale în materie, arată că, din interpretarea acestora, rezultă că în cazul său Biroul Electoral Central ar fi trebuit să pronunțe o decizie în termen de 48 de ore. Or, cum această decizie nu a fost emisă, rezultă că, în mod tacit – flagrant nelegal -, Biroul Electoral Central a respins candidatura sa, fără să existe o motivare asemănătoare altor respingeri.

9. Astfel, pentru adoptarea „deciziei tacite”, Biroul Electoral Central a înregistrat propunerea de candidatură la alegerile pentru Președintele României din anul 2019 ca pe o cerere simplă cu indicativul „C”, nr.127, respectiv în mod formal, deși toate celelalte candidaturi au fost înregistrate cu indicativul „CAN”.

10. În acest context, solicită, reanalizarea propunerii sale de candidatură la alegerile pentru Președintele României din anul 2019, considerând că aceasta îndeplinește toate condițiile prevăzute de Legea fundamentală. Totodată, formulează și o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor art.27 alin.(2) lit.c) și alin.(3), (3)¹ și (7) din Legea nr.370/2004, în ceea ce privește lista cu cele 200.000 de semnături. Susține că acestea nu ar fi putut fi obținute legal, deoarece reprezintă în sine o prelucrare de date cu caracter personal ale celor 200.000 de semnatori, iar pentru ca un candidat independent să poată efectua această prelucrare de date cu caracter personal, ar fi trebuit să respecte Regulamentul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal. Or, respectarea acestor reglementări face practic imposibilă obținerea acestui număr de semnături în timpul limitat avut la dispoziție pentru o asemenea procedură. Toate aceste aspecte sunt contrare art.16 alin.(1) și (3) și art.37 din Constituție, deoarece, pe lângă cele arătate anterior, determină și încălcarea egalității și libertății de exprimare a votului de către cetățenii care își doresc un anumit candidat, care își asumă public candidatura, dar care nu poate strânge toate cele 200.000 de semnături; printr-o astfel de respingere este încălcat și votul egal și liber exprimat al cetățenilor.

11. Reprezentantul Ministerului Public, punând concluzii, în temeiul art.68 alin.(1) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, arată că, în măsura în care se constată că nu există o decizie a Biroului Electoral Central emisă în cazul de față, urmează a se da eficiență considerentelor cuprinse în Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 25 septembrie 2019.

CURTEA,

examinând contestația în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și ale Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, precum și documentele aflate la dosar, reține următoarele:

12. Potrivit dispozițiilor art.146 lit.f) din Constituție, ale art.37 și 38 din Legea nr.47/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010, precum și celor ale art.31 alin.(1) și (2) din Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.650 din 12 septembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze contestația privind neînregistrarea candidaturii domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.

13. Curtea reține că domnul Radu Moraru și-a depus candidatura la alegerile pentru Președintele României din anul 2019 la Biroul Electoral Central cu nr.127/C/BEC/P/2019 din 22 septembrie 2019, iar înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturii, potrivit art.29 alin.(2) și art.69 alin.(1¹) din Legea nr.370/2004, trebuia realizată în termen de cel mult 48 de ore de la depunerea candidaturii, respectiv până la data de 24 septembrie 2019, ora 24,00. Prevederile art.31 alin.(1) din aceeași lege dau dreptul candidaților, partidelor politice, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice, alianțelor electorale și alegătorilor de a contesta înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor.

Contestațiile pot fi formulate în cel mult de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut de art.29 alin.(2) din aceeași lege, respectiv până la data de 25 septembrie 2019, ora 24,00, astfel că prezenta contestație, fiind depusă la data de 25 septembrie 2019, a fost formulată în termenul prevăzut de lege.

14. Curtea reține că atât condițiile de eligibilitate, cât și impedimentele constituționale pentru a fi ales în funcția de Președinte al României sunt prevăzute expres și limitativ în Constituție și în Legea nr.370/2004.

15. Potrivit art.37 din Constituție, coroborat cu art.16 alin.(3), art.36 și art.40 alin.(3) din Constituție, au dreptul de a fi aleși pentru funcția de Președinte al României cetățenii cu drept de vot care, până în ziua alegerilor inclusiv, au împlinit 35 de ani, au domiciliul în țară și cărora nu le este interzisă asocierea în partide politice. Totodată, conform art.27 alin.(2) din Legea nr.370/2004, „(2) *Propunerile se fac în scris și vor fi primite numai dacă: a) sunt semnate de conducerea partidului sau a alianței politice ori de conducerea acestora, care au propus candidatul sau, după caz, de candidatul independent;*

b) cuprind prenumele și numele, locul și data nașterii, starea civilă, domiciliul, studiile, ocupația și profesia candidatului și precizarea că îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a candida;

c) sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, declarația de interese, de o declarație pe propria răspundere a candidatului în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, precum și de lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători”.

16. De asemenea, potrivit art.29 alin.(2) din Legea nr.370/2004, „*Înregistrarea și respingerea înregistrării candidaturilor de către Biroul Electoral Central se fac prin decizie, în termen de cel mult 48 de ore de la depunerea acestora*”. Se mai reține că această soluție legislativă a fost consacrată prin art.1 pct.16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.95/2009 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.608 din 3 septembrie 2009, iar, spre exemplu, cu ocazia alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2009, Biroul Electoral Central a emis decizii de respingere a candidaturilor în măsura în care listele de susținători nu erau depuse [a se vedea, cu titlu exemplificativ, Hotărârile Curții Constituționale nr.1 din 16 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.708 din 21 octombrie 2009, nr.6 din 23 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.723 din 27 octombrie 2009, sau nr.12 din 26 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.732 din 28 octombrie 2009, prin care au fost respinse contestații formulate împotriva deciziilor Biroului Electoral Central de respingere a înregistrării candidaturilor la alegerile pentru Președintele României din anul 2009].

17. În aceste condiții, Curtea constată că actul prin care Biroul Electoral Central respinge înregistrarea unei candidaturi, indiferent de condiția constituțională sau legală considerată a fi neîntrunită, este decizia. Prin urmare, nedepunerea listei susținătorilor sau depunerea acesteia cu un număr mai mic de 200.000 de susținători determină respingerea candidaturii prin decizie. Or, în cazul de față, respingerea s-a realizat printr-o adresă de comunicare a soluției de neînregistrare a candidaturii, iar acest înscris nu poate fi calificat/asimilat drept decizie, nici formal, nici material. În condițiile nerespectării de către Biroul Electoral Central a prevederilor art.29 alin.(2) din Legea nr.370/2004, Curtea va admite contestația formulată și, în condițiile în care se verifică faptul că, în cauză, nu a fost depusă lista de susținători potrivit art.4 alin.(2) teza întâi și art.27 alin.(2) lit.c) din Legea nr.370/2004, Biroului Electoral Central îi va reveni, potrivit legii, obligația de a emite o decizie de respingere a înregistrării candidaturii domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.

18. Cu privire la invocarea excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că, în cauză, contestatorul este nemulțumit și de soluția legislativă potrivit căreia candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 200.000 de alegători, sens în care susține neconstituționalitatea dispozițiilor art.27 alin.(2) lit.c) și alin.(3), (3)¹ și (7) din Legea nr.370/2004. Curtea constată că verificarea constituționalității legilor pe calea controlului *a posteriori* de constituționalitate se realizează pe calea excepției de neconstituționalitate, potrivit art.146 lit.d) din Constituție. O asemenea excepție poate fi analizată numai în cadrul exercitării atribuției

Curții Constituționale prevăzute de art.146 lit.d) din Constituție, potrivit căruia Curtea „*hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului*”, iar nu și în cadrul atribuției reglementate de dispozițiile art.146 lit.f) din Constituție, potrivit cărora Curtea Constituțională „*veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului*”, astfel că nu poate face obiectul contenciosului electoral [Hotărârea nr.45 din 7 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.605 din 24 noiembrie 2000, Hotărârea nr.19 din 10 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1085 din 23 noiembrie 2004, Hotărârea nr.1 din 16 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.708 din 21 octombrie 2009, Hotărârea nr.3 din 20 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.722 din 26 octombrie 2009, sau Hotărârea nr.6 din 22 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.774 din 24 septembrie 2019].

19. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.f) din Constituție, al art.11 alin.(1) lit.B.a), al art.37 și 38 din Legea nr.47/1992, precum și al art.31 alin.(1) și (2) din Legea nr.370/2004, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Admite contestația formulată de domnul Radu Moraru și obligă Biroul Electoral Central să emită, potrivit legii, o decizie cu privire la candidatura domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.

Hotărârea este definitivă, se comunică Biroului Electoral Central și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 septembrie 2019.